

Milí čitatelia

Dnešnú úvahu začneme čítaním textu z Božieho Slova, z Písma Svätého, ktoré je zapísané v 2. knihe kráľov v 13. kapitole od 14. verša.

A Elizeus ochorel na svoju chorobu, na ktorú i zomrel. A prišiel k nemu dolu Joas, Izraelský kráľ, a plakal stojac a povedal: Môj Otče, môj Otče, vozy Izraelove a jeho jazdcovia! A Elizeus mu povedal: Vezmi lučište i strely. A vzal a doniesol k nemu lučište i strely. A riekol izraelskému kráľovi: Polož svoju ruku na lučište! A položil svoju ruku. A Elizeus položil svoje ruky na ruky kráľove. A riekol: Otvor okno na východ! A otvoril. Vtedy riekol Elizeus: Strel! A strelil. A riekol: Strela záchrany Hospodinovej a strela záchrany proti Sýrom, lebo porazíš Sýrov až do zničenia. Potom riekol: Vezmi strely! A vzal. A riekol Izraelskému kráľovi: Udrí na zem! A uderil trikrát a zastal. Preto sa nahneval na neho muž Boží a riekol: Mal si uderiť päť alebo šesť ráz, vtedy by si bol porazil Sýrov tak, že by si ich bol zničil. Ale teraz len tri razy porazíš Sýrov. Potom zomrel Elizeus a pochovali ho. A skupiny Moábov prišli do zeme nasledujúceho roku lúpežiť. A stalo sa, keď pochovali nejakého muža, a keď hľa, videli skupinu lupičov, že hodili muža do hrobu Elizeovho. A keď dopadol muž a dotkol sa kostí Elizeových, ožil a vstal na svoje nohy.

Pozrime sa na život človeka, ktorý bol pred Elizeom. Bol to tiež veľký Boží muž a volal sa Eliáš. Eliášov život je pre nás veľmi zvláštny a podnetný. Na jednej strane sa o ňom píše, že bol obyčajný človek, na druhej strane modlitbou a dôverou v Boha dokázal nesmierne veľké veci. Eliášov život, jeho služba pozostávala z dvoch vecí. V prvej časti svojho života robil tie najväčšie veci aké si vieme predstaviť. Keď sa modlil, roky nepršalo. Keď sa modlil za dážď, začalo pršať. Modlil sa a padol oheň z neba. A podobné veci. To bola prvá časť jeho života, ktorá končila tým, že bol na konci síl a stratil duchovnú orientáciu. Vtedy ho Pán Boh zastavil, hovoril s ním a naplnil ho niečím úplne novým, takže tá druhá časť jeho života bola silnejšia, pevnejšia a mala oveľa väčší dosah, než to, čo robil predtým. Pán Boh v druhej časti jeho života ukázal celkom iný rozmer svojej existencie, svojej práce. Keď tomu Eliáš porozumel, úplne sa upokojil. Ako keby spomalil beh svojho života, už sa nemusel ponáhľať, ale jeho služba mala väčší dosah. Spočíva v dvoch veciach. Jedna je tá, že nielen Eliáš sám koná Božie dielo, ale aj počas jeho prítomnosti sú mnohí iní, ktorí stoja v Božom diele. Mohol tak rozložiť sily a nespočívalo všetko na ňom. On sám potom necítil takú veľkú záťaž. Druhá vec spočívala v tom, že Pán Boh ukázal Eliášovi svoj plán nielen, v jeho generácii počas jeho života, ale ukázal mu, že On pracoval dávno predtým než sa Eliáš vôbec narodil a taktiež bude pracovať aj po jeho smrti. Ukázal mu, že On bude konať veľké veci a že aj ďalší ponesú Jeho požehnanie, Jeho silu a Jeho Ducha. A tak Eliáš na konci svojho života udelil práve Elizeovi úlohu pokračovateľa, ktorú Elizeus prevzal a bol dvojnásobne požehnaný. Veľká lekcia, ktorej Eliáš v druhej časti života porozumel bola vo vychovávaní nasledovníkov. Elizeus sa stal najprv Eliášovým služobníkom – učeníkom a neskôr sa stáva prorokom takého istého, ak nie väčšieho formátu ako samotný Eliáš. Keď som rozmýšľal svojho času o týchto veciach, tak som sa trochu hneval práve na Elizea. Čítali sme v texte, že Elizeus zomrel a nič sa nestalo po ňom. Žiadny nasledovník, ktorý by robil podobné veci ako Eliáš a Elizeus. Prečo Elizeus, keď vedel o pokračovaní Božieho diela,

neurobil podobne ako Eliáš? Prečo si nenašiel nového človeka? Prečo neodovzdal štafetu ďalej? Prečo ostal sám „veľký on“?

Elizeus urobil niekoľko pokusov na to, aby mohol odovzdať dielo Božie nielen pre jedného človeka, ale mnohým ďalším. Hneď na začiatku jeho života ešte ako mladý chlapec, založil prorockú školu. Dnes si to možno ani nevieme predstaviť, máme teologické školy, ale prorockú školu? A bolo to práve preto, lebo vnímal dôležitosť pokračovania Božieho diela. Ale napriek tomu, že vyučoval, a aj práve v tej prorockej škole sa diali zázraky, nevieme o tom, že by niektorí z prorokov zostali v jeho blízkosti práve vtedy, keď bolo treba odovzdať štafetu ďalej ďalšej generácii. Nikto pri ňom nezostal. Ďalší príklad toho, že sa Elizeus snažil dostať ďalej, bolo vidieť v tom, že mal sluhu a urobil to podobne ako Eliáš, ktorý si povolal práve jeho najprv len ako služobníka. Takisto Elizeus mal služobníka, dokonca vieme jeho meno, volal sa Geházi. Geházi mal síce dobrú pamäť a dokonca potom svojho času rozpráva kráľovi Izraela, aké veľké skutky Elizeus vykonal, ale jeho srdce nebolo pri tom, aby bol pokračovateľom v Božom diele. Práve naopak, jeho cieľom bolo získať veci pre seba. Keď tam prichádza Sýrsky vojvodca o pomoc, pretože bol chorý, a žiada o uzdravenie, ktoré mu Elizeus ponúka a dáva, tak Geházi nepozerá na uzdravenie, ale pozerá na dary, ktoré by mohol získať. Na základe toho zmýšľania vidíme, že jeho srdce bolo zamerané na úplne iné priority. Získať pre seba, nie pre Božie dielo. A tak jeho odplatom bolo malomocenstvo. Tretím prípadom je kráľ Joas. Izraelský kráľ, jeden z najlepších kandidátov na prevzatie veľkej prorockej Božej moci. Začína veľmi nezvyčajne, vidíme ako volá k Elizeovi: Môj otče, môj otče, vozy Izraeove a jeho jazdovia, môžeme vidieť, že predtým, keď Eliáš odchádza zo zeme a Elizeus je pri tom a kričí: Môj otče, môj otče, vozy Izraelove a jeho jazdovia. Máme identický text práve v tých kulminačných situáciách. Čo to vyjadruje? V prvom rade môžeme vidieť zľudu, že aj Elizeovi, keď vidí odchádzať Eliáša, aj kráľovi Joasovi, keď vidí umierať Elizea, ide o to isté. Hovoria tie isté slová, takže to začína dobre na to, aby to mohlo aj pokračovať. Ako tomu môžeme porozumieť, čo vlastne títo muži žiadajú a kričia? Pretože používajú nám neznáme slová. Môžeme si pomôcť tým, čo sa popri tom dialo. Elizeus, keď vidí odchádzať Eliáša, si roztrhol svoj plášť, čo robili vtedy Izraelskí muži na znak veľkého smútku. Tu zase vidíme kráľa, ktorý plače pred prorokom. Obidvaja prejavili smútok. Teda to zvolanie znamená, že kráľ a predtým Elizeus videli, že niečo odchádza a im sa zdalo, že to je stratené, preto za tým smútili. Videli, že doteraz tu bola prítomná Božia moc, Božie vojsko - kone, vozy. Teraz by to bola možno armáda tankov, vtedy to boli kone a vozy. Celá tá armáda cez toho služobníka, predtým Eliáša, teraz Elizea, odchádza a zdá sa, že je to stratené. Doteraz sa nám to zdalo identické alebo aspoň veľmi podobné, no výsledok je predsa len iný. Keď volal mladý Elizeus, tak vozy a jazdovia naozaj zostávajú v Izraeli cez osobu Elizea. Ale keď sa pozrieme na tento text, tak vozy a jazdci neprechádzajú nikde. Na konci textu čítame, že Elizeus zomrel, ale Božie požehnanie, Božia moc, zostala pochovaná v hrobe. Vozy a jazdci Izraelovi odišli do neba a nezostali u kráľa Joása. Čo sa tu vlastne stalo? Joas síce plače, ale jeho úmysel nie je taký hlboký, ako bol u Elizea. Obrazne povedané, nejde až za Jordán tak ako Elizeus bol ochotný ísť s Eliášom až do toho posledného miesta. Joas zostal pri lokálnych víťazstvách, ale nie pri tom, aby vozy a jazdci zostali pri Izraelovi. On nejde až tak ďaleko ako Elizeus. Vystrelí tri strely a pritom Elizeus mu hovorí: Strieľaj! Ako keby boj, alebo práca

sa dala urobiť len tým, že niečo naznačíme. Že len ukážeme, ako sa to robí a už si myslíme, že je to urobené samo. Na základe toho tvrdím práve to, že Joas nie je taký hlboký vo svojom rozhodnutí, na čo máme aj niekoľko dôkazov. Keď Elizeus ide po Eliášom vytrhnúť k Jordánu a rozdelí vodu, Božia moc je tu prítomná. V dnešnom texte môžeme vidieť, že Elizeus sa hnevá. „Preto sa na neho nahneval muž Boží a riekol: Mal si udrieť päť, alebo šesť krát.“ Elizeus vidí, že nemôže tomu človeku odovzdať Božiu moc, pretože by ju nespravoval dobre. Druhým dôkazom sú Elizeove kosti. Na prvý pohľad to vidíme ako zázrak, alebo niečo Božie, ale v skutočnosti Božia moc zostala v hrobe. Elizeus urobil všetko preto, aby Božia moc pokračovala a bola prítomná medzi Izraelmi v Božom ľude, ale nikto nebol schopný a ochotný prevziať. Nebolo nasledovníka. Výsledkom bolo, že behom dvoch generácií prišlo zajatie a Asýrske vojská ukončili existenciu Severského kráľovstva. Keď sa pozrieme na Joasa, na jeho život a zhodnotenie, výsledok, ktorý zapísal pisateľ Knihy kráľov, tak môžeme čítať toto: A začal kraľovať Joas syn jeho Achazov, nad Izraelom v Samárii. A kraľoval šestnásť rokov. A robil to, čo je zlé v očiach Hospodinových. Neodstúpil od niktých z hriechov Jeroboáma, syna Nebátovho, ktorý spôsobil to, aby hrešil Izrael. V tom chodil. A ostatné deje Joásove a všetko čo robil i jeho udatnosť, ktorou bojoval proti Amaziášovi, judskému kráľovi či nie je to napísané knihe Letopisov kráľov Izraelových? A tak ľahol Joas a ležal so svojimi otcami a na jeho trón dosadol Jeroboám. A Joas bol pochovaný v Samárii s Izraelskými kráľmi. Hodnotenie Joasa je také dvojpólové. Na jednej bol strane statočným vojenským hrdinom, ale na druhej strane zlým kráľom a neodstúpil od hriechov. A ten konkrétny príklad sme videli. Možno náš hriech nespočíva v tom, že by sme robili vyslovene zlé veci a máčali sa v hriechu a mali v obľube klamstvo, alebo iné veci, ale jednoducho preto, že nie sme ochotní prevziať požehnanie a to dobré, ktoré nám Pán Boh ponúka. To je škoda. Aj pre nás platí otázka: Kde sú vozy a jazdci Božieho ľudu? Kde sú vozy a jazdci kresťanstva? Pán Boh stále ponúka svoje dobré dary. Sú však medzi nami? Sme tí, ktorí sú ochotní niesť takéto bremeno? To bremeno sa prejavuje zázrakmi, ale musíme byť ochotní stáť a „strielať.“ Stáť v Božom boji. No nielen začať a keď sa nám už nechce ídeme do pozícií, takej, že prestaneme strieľať a ídeme preč. Práve to môže spôsobiť, že Pán Boh nám napíše záznam o našom živote: „zlý služobník“. A môžem byť ochotný žiť podobne a prevziať horlivosť, požehnanie, moc, ktorú Pán Boh dáva cez Ducha Svätého aj cez týchto Božích služobníkov. Môžu to byť tí, ktorých sme my poznali, od ktorých sme brali múdrosť a ktorých sme počúvali a boli sme vyučovaní. Môžu to byť aj takí, o ktorých sme len čítali a ktorých múdrosť sme prijímali cez knihy. Nech to neostane len tam pri prečítaní. Nech to neostane len v našej mysli. Ale nech sa to pretaví do činov, do toho, že sme ochotní byť nositeľmi Božieho požehnanie. To vám prajem, aby Pán Boh dal osobne každému poznať, čo je určené práve pre Teba. Amen.